

JOC DE ROL. DINÀMICA DELS CUBS

Dinàmica per comprendre el sistema injust d'intercanvis internacionals, com a seqüela del poder colonial.

El nombre de participants ha de ser entre 20 i 24 com a màxim.

La resta d'alumnes han d'actuar com a observadors.

El professor o professora ha d'actuar com animador de la dinàmica.

La durada del "joc" és d'uns 30 minuts. La posada en comú caldrà de 30 minuts aproximadament.

Motivació: S'enuncia, de forma més o menys general, que existeixen certs fenòmens en la vida difícils d'entendre si no hi ha una vivència; ni l'amistat, ni el dolor ni la injustícia es poden comprendre si no es viu en pròpia carn.

És precisament aquest, el problema de la injustícia a nivell mundial el que s'intentarà reproduir en l'aula, a escala de laboratori.

No convé especificar en què consistirà la dinàmica ni quina és la temàtica a discutir, per tal de no condicionar els participants i per afegir un component d'intriga que sempre motiva la curiositat.

Inici de la dinàmica: Es designa els participants directes (no més de 24) i se'ls divideix en quatre equips d'igual nombre de membres. Tot i que no se'ls digui, representaran a quatre països; els equips 1 i 2 gaudiran de les prerrogatives dels països desenvolupats atès que rebran més tecnologia que els dos països restants. Els equips 3 i 4 seran els representants de països subdesenvolupats, amb escassa tecnologia i abundants matèries primeres.

S'indica als 4 equips que han de fabricar cubs de cartolina de 8 cm. De costat. Les arestes han d'estar enganxades amb cel·lo. L'animador de la dinàmica no acceptarà cubs mal fets.

Atès que cada equip rebrà diferent quantitat de material, els diferents equips podran negociar entre ells, però només un delegat o delegada del grup podrà fer-ho amb el representant de l'altre grup.

Guanyarà l'equip que assoleixi més cubs ben acabats. Els 4 equips finalitzaran el joc quan el professor o professora ho indiqui.

Només es pot usar el material que se'ls ha lliurat. Els observadores vigilaran aquest aspecte.

Requisits físics i/o material:

- Una sala o aula gran.
- 4 taules grans, i tantes cadires com participants i observadors. Convé que les taules dels que hi juguen es troben en el bell mig de l'aula o de la sala. Els i les observadores se situen al voltant.
- Es lliura a cada equip una bossa en l'interior de la qual hi ha diversos materials, segons la distribució següent:

Material	“Matèries primeres” (cartolina)	“coneixements” (regla i llapis)	Tecnologia (estisores)	“mà d'obra qualificada” (cel·lo)
Equip 1	2	3	1	Molt
Equip 2	1	3	3	Molt
Equip 3	7	-	-	Poc
Equip 4	8	-	-	Poc

Instruccions pels observadors

Quan ja s'ha lliurat el material als equips i abans que comenci a córrer el temps, es convoca als i les observadores; no convé que escoltin els que han de jugar. Les instruccions –per escrit o verbalment- poden ser aquestes:

- Prendre nota per escrit del que diuen i fan els participants. És útil distribuir els i les observadores en 4 grups perquè cadascú d'ells observi un equip en particular:
- Estudiar quins tipus de transaccions realitzen en els intercanvis comercials. ¿Se semblen aquestes intercanvis a allò que passa entre les nacions?
- Qui surt guanyant i per què?
- Els observadors no poden intervenir en el joc ni de paraula ni amb gestos.

Avaluació de la dinàmica

- El professor o professora apunta en la pissarra els cubs que ha aconseguit cada grup.
- S'analitza com s'han sentit els perdedors i quines creuen que han estat les causes del seu fracàs.
- Similar pregunta s'adreça als guanyadors. ¿Com s'han sentit i per què han guanyat?
- Els observadors, llavors, resumeixen què és el que han vist en el decurs de la dinàmica, segons les preguntes que havien de respondre.
- Es passa, doncs, a preguntar en quin aspecte s'ha reproduït una situació internacional i quin sentit té cadascun dels materials que se'ls ha lliurat: quin significat veuen al cel·lo, les estisores, la cartolina, les regles i els llapis.

Fenòmens que succeeixen habitualment (basat en l'experimentació)

- La baralla principal acostuma a donar-se per les estisores. Els que la posseeixen no les volen bescanviar per no res i menyspreen els que no al tenen. Es pot indicar que aquest és el fenomen que es dona entre els països amb tecnologia i els que no la tenen.

-Els que posseeixen tecnologia (estisores), són els que surten guanyant en nombre i perfecció de cubs. És el fenomen en el qual s'ha d'insistir més: la pobresa del món prové, en gran part, de l'egoisme dels països industrialitzats que no volen compartir la seva tecnologia i que la neguen als països subdesenvolupats, que no tenen amb què comprar-la.

-Pot succeir que hi hagi fins i tot baralles entre els equips, clar signe de les guerres que s'organitzen per les matèries primeres i per la tecnologia.

-És curiós comprovar com els que tenen tecnologia imposen els preus a la matèria primera (cartolines), preu que no resulta suficient perquè els països subdesenvolupats puguin progressar en el seu treball. És l'exponent típic de la injustícia internacional en els preus de mercat, que només afavoreixen una part.

-Pot passar, fins i tot, que quan un equip veu que està guanyant i queda poc temps de joc, monopolitzi les matèries primeres per tal d'impedir que els competidors potencials puguin fer-li ombra. La conclusió no pot ser més patent respecte de les polítiques econòmiques dels països i els negocis de les transnacionals.